

3. Standaardberekening bij hennep-teelt is dringend aan vervanging toe

Rechters varen in ontnemingszaken ten onrechte te vaak blind op het voorspellingsmodel dat in 2005 is ontwikkeld door het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie. De standaard opbrengstberekening bij hennepkwekerijen moet met argusogen worden bekeken en is dringend aan vervanging toe.

1 Inleiding

De aanpak van de illegale hennep-teelt geniet hoge prioriteit. In 2014 ontmantelde de politie ruim zesduizend hennepkwekerijen. Omdat illegale hennep-teelt niet mag lonen, wordt stevig ingezet op het afpakken van de daarmee verkregen verdiensten. Als er aanwijzingen zijn dat een eerdere oogst heeft plaatsgevonden, volgt een ontnemingsvordering. Onterecht genoten uitkeringen worden teruggevorderd en de Belastingdienst legt aanslagen op als er geen belasting is betaald over de inkomsten uit hennep-teelt.¹

In dit artikel zal ik beschrijven hoe de politie de inkomsten uit hennep-teelt in de dagelijkse praktijk schat en hoe verschillende rechters met die schattingen omgaan. Ik zal ingaan op de totstandkoming van het rapport *Wederrechtelijk verkregen voordeel hennepkwekerij bij binnenteelt onder kunstlicht. Standaardberekening en normen* (hierna: BOOM-rapport).² Aan de hand van nieuwe wetenschappelijke inzichten zal ik

kritiek leveren op dit rapport en betogen dat rechters het voorspellingsmodel van BOOM ten onrechte als opbrengst-norm zijn gaan hanteren. Omdat de ontnemingsmaatregel als bedoeld in artikel 36e van het Wetboek van Strafrecht (Sr) een maatregel is waarmee herstel wordt beoogd,³ moet worden voorkomen dat van hennep-teelers meer geld wordt afgepakt dan zij daadwerkelijk met die illegale teelt hebben verdiend. Als de Staat meer dan dat afpakt, is sprake van dubbele bestraffing. Ook belastingrechters dienen naar mijn mening behoedzamer om te gaan met het voorspellingsmodel van BOOM. Ik zal in dit artikel de aannames betwisten dat het voorspellingsmodel van BOOM is gebaseerd op 'objectieve bevindingen' en toepassing daarvan in alle gevallen 'alleszins redelijk' is.⁴ Ik zal aantonen dat het voorspellingsmodel en de uitgangspunten zoals opgenomen in het BOOM-rapport niet standaard kunnen worden gebruikt. Aan de hand van nieuwe wetenschappelijke inzichten kom ik tot de conclusie dat de in het voorspellingsmodel van BOOM gehanteerde uitgangspunten dringend aan vervanging toe zijn.

1 M. Meesters, *Het failliet van het gedogen. Op weg naar de cannabiswet*, Den Haag: Bestuurlijke werkgroep modernisering Cannabisbeleid (in opdracht van het VNG-bestuur) 2015, p. 19 en 21.

2 Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie, *Wederrechtelijk verkregen voordeel hennepkwekerij bij binnenteelt onder kunstlicht. Standaardberekening en normen april 2005*, Den Haag: BOOM 2005; In november 2010 werd het BOOM-rapport geactualiseerd. Zowel de opbrengsten als kosten werden toen cijfermatig bijgesteld.

3 HR 24 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3364, r.o. 2.3.

4 Hof Den Haag 21 oktober 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:2930, r.o. 6.8.

2 De schatting van inkomsten uit hennep teelt

De politie schat de inkomsten die betrapte hennep telers met een of meer eerdere oogsten hebben verkregen aan de hand van een voorspellingsmodel. Sinds april 2005 wordt daarvoor gebruikgemaakt van het BOOM-rapport. In dit model wordt in beginsel als uitgangspunt gehanteerd dat de hennep teler gewoonlijk:

- vijftien hennepplanten per m² teelt;
- per m² assimilatielampen gebruikt met een totaal vermogen van 510 Watt;
- zijn hennepplanten gedurende circa één week laat groeien (18 uur licht per dag), negen weken laat bloeien (12 uur licht per dag) en dan zijn hennepplanten oogst;
- zijn hennepplanten na deze te hebben geknipt gedurende één week laat drogen;
- een opbrengst zal weten te realiseren van 28,2 gram gedroogde bloemtoppen per plant;
- per kilogram € 3280,= ontvangt.

Als het aantal planten per m² toeneemt, daalt de voorspelde opbrengst per plant, terwijl het omgekeerde het geval is bij minder planten per m².

3 Betekenis BOOM-rapport in de rechtspraak

De standaardberekening heeft de afgelopen jaren in de rechtspraak vaste voet aan de grond gekregen. Er kan worden verwezen naar de inhoud van het uitgebreide BOOM-rapport met bijlagen, terwijl het in de strafprocedure geen integraal deel hoeft uit te maken van het strafdossier.⁵

Eenieder kan zonder noemenswaardige moeite op het internet kennisnemen van het volledige rapport. Procespartijen worden om die reden geacht de inhoud daarvan te kennen.⁶ De in het BOOM-rapport gehanteerde normen vormen zo feiten van algemene bekendheid.

Het BOOM-rapport behelst geen getuigenverklaring, maar een interpretatie en evaluatie van gegevens. Vanwege de specialistische kennis en ervaring van de medewerkers van BOOM wordt het rapport beschouwd als een deskundigenverslag, dat – op de voet van artikel 339 lid 1 onder 5 Sv jo artikel 344 lid 1 onder 4 Sv – door de rechter als bewijsmiddel kan worden gebezigd.⁷

Hoewel volgens het BOOM-rapport de daadwerkelijk door de hennep teler gerealiseerde opbrengst centraal zou moeten staan, lijkt de magistratuur te zijn gaan geloven dat iedere betrapte hennep teler de opbrengsten heeft kunnen realiseren zoals vermeld in het voorspellingsmodel van BOOM. De voorspelling is gaan gelden als een min of meer vaste regel. Verklaringen van betrapte hennep telers over opbrengsten die niet aansluiten bij de BOOM-normen worden vaak weggezet als zijnde niet of onvoldoende aannemelijk gemaakt.⁸

Zelfs als uit het strafdossier blijkt van slechte kweekomstandigheden, ziet de rechter daarin vaak geen reden om af te wijken van de opbrengstnormen in het BOOM-rapport. In de regel wordt aangenomen dat in het voorspellingsmodel van BOOM ook de resultaten zijn betrokken van kwekerijen met minder goede kweekomstandigheden. Omdat ook die minder goede omstandigheden al in het voorspellingsmodel van BOOM zouden zijn verdisconteerd, houdt de rechter daar in beginsel dus geen rekening meer mee.⁹

Kritische bestudering van het BOOM-rapport laat zien dat deze redenering is gebaseerd op een onjuiste aanname. Met minder goede kweekomstandigheden blijkt namelijk tijdens het onderzoek door BOOM géén rekening te zijn gehouden.

4 De totstandkoming van het BOOM-rapport

In mei 2003 ging het project ‘Standaardberekening wederrechtelijk verkregen voordeel bij hennepkwekerijen’ van start. Doel van dit project was meer duidelijkheid te verschaffen in de te hanteren normen voor het maken van een voordeelsberekening bij hennepkwekerijen. De bij het project betrokken wetenschappelijke onderzoekers, dr. ir. M.A.J. Toonen en ir. J.T.N.M. Thissen,¹⁰ zijn niet zelf hennep gaan telen om zo proefondervindelijk de opbrengsten te kunnen vaststellen. Er werd gekozen voor een andere aanpak. De politie kreeg de opdracht tijdens invallen in hennepkwekerijen voor onderzoek ‘oogstrijpe of bijna oogstrijpe’ hennepplanten in beslag te nemen en op te sturen voor wetenschappelijk onderzoek. De onderzoekers stelden een protocol voor de politie op dat moest worden gebruikt voor het selecteren van het voor onderzoek aan te leveren plantmateriaal.¹¹

5 HR 28 september 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BN0020, r.o. 5.

6 HR 30 september 2008, ECLI:NL:PHR:2008:BD4867, r.o. 5.4.

7 HR 23 november 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN9204.

8 Hof Den Bosch 12 maart 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:708; Rb. Midden-Nederland 30 juli 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:5802 en Rb. Midden-Nederland 23 januari 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:1295.

9 Hof 's-Hertogenbosch 27 juli 2011, ECLI:NL:GHSHE:2011:BZ0658.

10 Beiden destijds werkzaam bij Plant Research International BV te Wageningen.

11 Zie Bijlage I ('Protocol selecteren planten'), BOOM-rapport 2005.

De ontwikkelingsstadia van de bloemtoppen van de vrouwelijke hennepplant werden door de onderzoekers onderverdeeld in stadium 1 tot en met 10.¹² Dit gebeurde aan de hand van visuele waarnemingen.

De politie leverde plantmateriaal aan dat afkomstig was uit 86 verschillende invallen in hennepkwekerijen. Per hennepkwekerij werden telkens twaalf hennepplanten voor onderzoek geselecteerd. De politie kreeg daarbij de opdracht om niet alleen de grootste of de kleinste hennepplanten in de plantages uit te zoeken. Per kwekerij werden de twaalf hennepplanten door de onderzoekers in twee sets van ieder zes planten verdeeld en drie dagen gedroogd bij 35 °C.¹³ Per aangeleverde set werden de vrouwelijke, bloeiende toppen

Verklaringen van betrapte hennep telers over opbrengsten die niet aansluiten bij de BOOM-normen worden vaak weggezet als zijnde niet of onvoldoende aannemelijk gemaakt

van de planten geplukt en gewogen.¹⁴ De verkregen gewichten van de twee sets werden met elkaar vergeleken. Als daarbij te grote verschillen werden gezien, is gecontroleerd of er mogelijk fouten waren gemaakt. Drie kwekerijen zijn op die manier van verdere analyse uitgesloten. Bij zes kwekerijen ontbraken de gegevens op het invulformulier. De data van de 77 resterende invallen zijn geanalyseerd.

Op basis hiervan is door de onderzoekers een model opgesteld aan de hand waarvan de opbrengst van een hennepplant zou kunnen worden voorspeld. Hierbij is gekozen voor een regressiemodel dat is gebaseerd op de volgende variabelen:

1. *ontwikkelingsstadium*: in het model is bij de berekening van de opbrengst per plant uitgegaan van ontwikkelingsstadium 10 als zijnde het ontwikkelingsstadium;
2. *aantal planten per m²*: in het model is bij de berekening van de opbrengst per plant uitgegaan van vijftien planten per m², omdat dit de mediaan bleek te zijn;
3. *vermogen assimilatieverlichting per m²*: in het model is bij de berekening van de opbrengst per plant voor de gemiddelde kwekerij uitgegaan van 510 Watt per m², omdat ook

dit de mediaan bleek te zijn.

Met het gebruik van de hiervoor genoemde drie variabelen, verklaart het model 37 procent van de variantie in opbrengst. Andere factoren die de opbrengst van een hennepplant beïnvloeden zijn destijds niet meegenomen in het regressiemodel. Omwille van de duidelijkheid wijs ik erop dat met de mediaan niet het gemiddelde wordt weergegeven, maar het midden van een gegevensverzameling. Dat betekent dat 50 procent van de resultaten onder de mediaan ligt en 50 procent erboven.

5 Tekortkomingen bij het voorspellingsmodel van BOOM

Bestudering van de 77 datasets die tot het BOOM-rapport hebben geleid, leert dat de politie geen hennepplanten voor onderzoek in beslag heeft genomen die in ontwikkelingsstadium 10 verkeerden. De door de politie voor onderzoek onderzochte hennepplanten varieerden in ontwikkelingsstadium 2 (kleine bloem groen) tot 8,5 (harsvorming). De meeste hennepplanten zaten in ontwikkelingsstadium 6,5.¹⁵ Die constatering is opvallend. In 1995 stelden deskundigen van het Gerechtelijk Laboratorium een rapport op waarin de opbrengst van een hennepplant werd geschat op 22 gram.¹⁶ De onderzoekers van BOOM bekritiseerden dit rapport, omdat voor de opbrengstbepaling gebruik zou zijn gemaakt van opbrengsten afkomstig van planten die nog niet tot volledige bloei waren gekomen. De BOOM-onderzoekers stelden dat als alleen oogstrijpe planten in het onderzoek zouden zijn betrokken de opbrengst hoger zou zijn bepaald. Tijdens hun eigen onderzoek liepen zij tegen hetzelfde probleem aan. De door de politie voor onderzoek aangeleverde hennepplanten hadden in de ogen van de onderzoekers ontwikkelingsstadium 10 namelijk nog niet bereikt. Om die reden maakten zij een model waarbij een verdere lineaire ontwikkeling in de opbrengst van de onderzochte hennepplanten is verondersteld. Aan deze methodiek kleven gebreken, omdat deze niet is gebaseerd op een vaststelling maar op een veronderstelling. We weten namelijk niet of die lineaire ontwikkeling zich zou hebben voorgedaan. Als dat effect zich al zou hebben voorgedaan, weten we niet wat de invloed daarvan is op het gewicht van de bloemtop van de hennepplant.

12 Zie p. 19 van het BOOM-rapport 2005.

13 Op p. 17 van het BOOM-rapport 2005 lezen we dat hennep telers in de praktijk hun planten ongeveer één week laten drogen. Bij welke temperatuur dat in de praktijk gebeurt, is in het rapport niet vermeld.

14 Deze gedroogde bloemtoppen worden 'wiet' of 'marihuana' genoemd.

15 M. van der Giessen, D.E.G. Molenaar & M.M.J. van Ooyen-Houben, *De export van in Nederland geteelde cannabis. Een schatting van de omvang en een bespreking van de mogelijkheden en beperkingen van het onderzoek* (Cahier 2014-19), Den Haag: WODC, p. 73.

16 H. Huizer & A.I. Poortman-van der Meer (1995), *Rapport inzake de opbrengst van hennepplanten bij binnenkweek*, Rijswijk: Gerechtelijk Laboratorium van het Ministerie van Justitie 1995. Zie ook HR 20 januari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AN7262, NJ 2004/240, m.nt. P.A.M. Mevis.

Ook is niet vastgesteld dat hennep telers in de praktijk hun planten steeds in ontwikkelingsstadium 10 oogsten. Weten zij wel hoe ontwikkelingsstadium 10 eruit ziet? Dat klinkt misschien vreemd, maar zelfs de politie bleek niet in staat dat ontwikkelingsstadium visueel te kunnen herkennen. Waarom zou de (onervaren) hennep teler dat dan wel moeten kunnen? Het is daarnaast ook niet onaannemelijk dat de hennep teler eerder eieren voor zijn geld kiest. Hennep telers leven immers, in tegenstelling tot de onderzoekers van BOOM, met een voortdurende vrees voor inbeslagname. Waarom zouden zij wachten op ontwikkelingsstadium 10 als ook 7 of 8 geld in het laatje brengt? Als een hennep teler te lang wacht met oogsten, loopt hij bovendien het risico dat zijn oogst in de laatste fase alsnog mislukt als gevolg van plantenziekten. Is langer wachten het risico waard? Naar mijn mening moet de voorspelling van BOOM met argusogen worden bekeken.

Het BOOM-rapport interpreteert data. Een interpretatie behelst een persoonlijk beredeneerd oordeel over de betekenis van een waarneming. Dezelfde waarnemingen kunnen dus ook anders worden geïnterpreteerd. Falsifieerbaarheid is een methode om wetenschappelijke waarnemingen van een logische basis te voorzien. Falsifieerbaar wil zeggen dat als de interpretatie onjuist zou zijn, het mogelijk moet zijn om dit aan te tonen. Een experiment kan hierbij uitkomst bieden.

6 Recente experimenten weerleggen de conclusies uit het BOOM-rapport

Het BOOM-rapport wekt de indruk dat hennep oogsten niet mislukken. Alle aangeleverde en onderzochte hennep planten hebben immers tot een opbrengst geleid. Om die reden stellen magistraten tijdens zittingen vaker dat iedereen wiet kan kweken. Het kweken van onkruid zou zelfs lastiger zijn.

Als uit een wetenschappelijk experiment blijkt dat hennep oogsten in de praktijk mislukken, kan de onjuistheid van die aanname worden aangetoond. Die situatie doet zich voor.

Inmiddels hebben wetenschappelijke experimenten namelijk uitgewezen dat mislukte oogsten bij de binnenteelt van hennep – zeker de eerste keren – aannemelijk zijn. Zelfs een academisch geschoolde bio-ingenieur landbouwkunde loopt als startende hennep teler tijdens de teeltcyclus tegen problemen aan.

Vanhove¹⁷ zette ten behoeve van zijn doctoraatsonderzoek aan de universiteit van Gent een hennep plantage op die een

illegale hennep plantage reëel nabootst. Hij voerde daarin drie experimentele hennep teeltcycli uit. Hij gebruikte assimilatielampen met een vermogen van 400 Watt en 600 Watt per m². Het onderzoek van Vanhove is door het WODC¹⁸ beschreven als het meest recente en gedetailleerde onderzoek naar de opbrengst van de hennep teelt tot nu toe. Vanhove heeft drie ‘teeltcycli’ (oogsten) gedraaid. Wat bleek daarbij? Het WODC beschrijft dat de eerste teelt poging van Vanhove illustreert dat er veel mis kan gaan bij het telen. Het te laat veranderen van de belichting¹⁹ leidde ertoe dat veel van de takken afbraken omdat de bladeren te zwaar werden (en onvoldoende ondersteund werden). De gerapporteerde opbrengsten waren dan ook aanzienlijk lager dan uit het BOOM-rapport blijkt. De laagste opbrengst bedroeg 11,7 gram per plant (belicht met 400 Watt per m²) en de hoogste 20,1 gram per plant (belicht met 600 Watt per m²), in plaats van 28,2 gram per plant in het model van het BOOM-rapport.

Ook bij de tweede teeltcyclus gingen dingen mis. Door de koude winterperiode daalde de temperatuur in de kweekruimte onder de optimale 25 tot 30 °C. De planten bleken een extra drie weken nodig te hebben voordat ze geoogst konden worden. Met deze vaststelling is direct de aanname weerlegd dat hennep telers in staat moeten worden geacht vijf keer per jaar te oogsten. Teeltcycli met een duur van twaalf tot dertien weken zijn niet ongebruikelijk, zodat maximaal vier oogsten per jaar een reëlere schatting is. Dat aantal oogsten werd eerder door de politie als uitgangspunt gehanteerd.²⁰ Een gemiddelde van vier oogsten per jaar is realistischer.²¹

Terug naar het experiment van Vanhove. Wederom bleef in dit tweede experiment de opbrengst door de suboptimale condities achter bij de door BOOM voorspelde opbrengsten. 43 procent van de planten verwelkte als gevolg van de suboptimale temperatuur.²² Vanhove rapporteerde ook dat wanneer hij het bemestingsniveau verlaagde tot een basisniveau hij de gemiddelde opbrengst met 33 procent zag dalen. Pas tijdens de derde teeltcyclus wist Vanhove optimale kweekresultaten te behalen. Op basis van die laatste resultaten voorspelde hij bij gebruikmaking van een assimilatielamp van 600 Watt en een plantdichtheid van twaalf of zestien planten per m² een opbrengst van 575 gram.

In het door BOOM ontwikkelde regressiemodel is met kweekomstandigheden zoals temperatuur en mate van bemesting

18 Van der Giessen, Molenaar & Van Ooyen-Houben, *a.w.*, p. 75.

19 Een groeiperiode van vier weken in plaats van twee weken.

20 L.D. Weeda, *Divisie Centrale Recherche Informatie*, 23 augustus 1995, p. 4.

21 G. de la Haye, *Praktische binnenteelt. Tips voor de succesvolle thuisweek van marihuana*, 2003, p. 74.

22 Vanhove, *a.w.*, p. xv.

17 W. Vanhove, *De agronomie en economie van de illegale binnenteelt van cannabis* (diss. Ghent University), Gent: University Press 2014.

geen rekening gehouden. Dat ook de gebruikte variëteit hennep van grote invloed op het resultaat zou kunnen zijn, is destijds door de onderzoekers van BOOM evenmin onderkend.²³

Naar mijn mening moet de voorspelling van BOOM met argusogen worden bekeken

De praktijk leert helaas dat de politie in de processen-verbaal weinig aandacht besteedt aan het beschrijven van de kweekomstandigheden en de aangetroffen hennepvariëteit. Vaak zie je foto's van digitale thermo-hygrometers in ontmantelde hennepkwekerijen. Zelden wordt echter opgeschreven wat de actuele, de laagst- en hoogstgemeten temperatuur en luchtvochtigheid was. Ook over het vermogen waarmee lucht in hennepkwekerijen wordt aangezogen en afgezogen lees je zelden. De hennepvariëteit wordt bijna nooit vastgesteld. Door onvolledige verslaggeving valt na een ontmanteling niet goed vast te stellen of de kweekomstandigheden optimaal waren. De beschreven experimenten van Vanhove bewijzen dat suboptimale kweekomstandigheden – evenals de variëteit van de hennepplant – de opbrengst zeer nadelig kunnen beïnvloeden. Met deze omstandigheden is in het voorspellingsmodel van BOOM geen rekening gehouden. Het model schiet op basis van actuele wetenschappelijke inzichten tekort. De experimenten van Vanhove bewijzen dat de BOOM-onderzoekers te optimistisch waren met hun veronderstelling dat alle inbeslaggenomen en onderzochte hennepplanten zich gedurende de verdere teelt tot ontwikkelingsstadium 10 zouden hebben doorontwikkeld. Ook aan het eind van de teeltcyclus kunnen nog suboptimale kweekomstandigheden of plantenziekten²⁴ optreden. Hierdoor is een vertekend beeld van de werkelijkheid geschetst. De experimenten van Vanhove bewijzen dat.

7 Licht is gewicht

Van de 77 door BOOM onderzochte hennepkwekerijen bleek de mediaan van het lampvermogen 510 Watt per m² te zijn. Dat betekent dat in 50 procent van de gevallen minder

23 In D.J. Potter & P. Duncombe, 'The effect of electrical lighting power and irradiance on indoor-grown cannabis potency and yield', *Journal of Forensic Sciences* 2012, p. 618-622 wordt uiteengezet dat de variëteit van de hennep een zeer grote invloed heeft op de opbrengst van de plant.

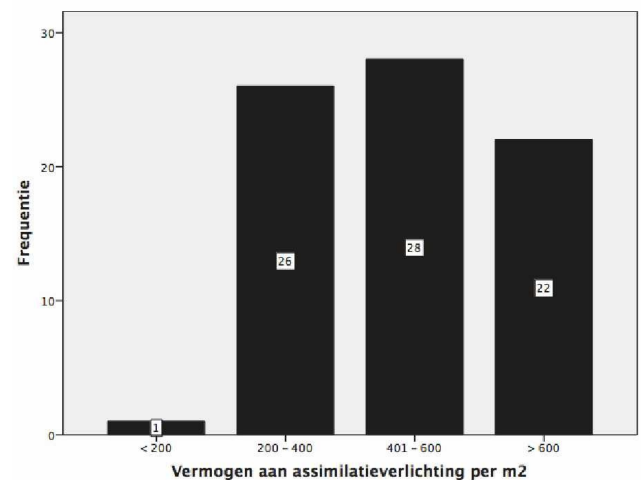
24 Hierbij kan worden gedacht aan spint of toprot.

vermogen per m² is gebruikt en in 50 procent meer.

In kringen van hennep telers hoor je vaker: 'licht is gewicht'. De verhalen doen daarbij de ronde van een streefopbrengst van 1 gram wiet per Watt²⁵ belichting. Naast Vanhove stelden ook andere onderzoekers een niet mis te verstane relatie vast tussen de opbrengst van de hennepplant en de intensiteit van de lichtbron.²⁶

Ter vergelijking, volgens de BOOM-onderzoekers levert een gemiddelde hennepkwekerij bij het gebruik van 510 Watt belichting per m² en een plantdichtheid van vijftien planten per m² een opbrengst op van 33,7 gram per plant.²⁷ Volgens recent wetenschappelijk onderzoek²⁸ kan de productie van cannabis worden geschat op basis van het energieverbruik van de assimilatielampen die voor de hennep teelt worden gebruikt. Het aantal planten per m² is daarbij niet relevant.

De door BOOM onderzochte data leveren voor wat betreft het vastgestelde vermogen belichting per m² het volgende beeld op:

Opvallend is dat slechts in één kwekerij minder dan 200 Watt belichting per m² werd gebruikt. Het BOOM-model is met die wetenschap ongeschikt om de opbrengst bij het gebruik van zulke lage vermogens per m² te voorspellen.

25 Zie www.wietforum.nl/topic/50390-gram-per-watt/ en www.wietblog.com/binnenwiet-kweken-voor-beginners/.

26 Zie bijv. S. Chandra et al., 'Photosynthetic response of Cannabis sativa L. to variations in photosynthetic photon flux densities, temperature and CO₂ conditions', *Physiology and Molecular Biology of Plants* 2008, p. 299-306 en Potter & Duncombe, a.w., p. 618-622.

27 BOOM-rapport 2005, p. 20.

28 C. Carpentier, L. Laniel & P. Griffiths (eds.), *EMCDDA insights. Cannabis production and markets in Europe*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities 2012, p. 33.

Daarvoor is het model niet robuust genoeg.

Tabel Cijfers mediaan Nederlandse kwekerijen

	Aantal planten per m ²	Vermogen per m ²	Vastgestelde opbrengst per m ² per Watt	Voorspelde opbrengst in stadium 10 per m ² per Watt
N Valid	77	77	77	77
Missing	0	0	0	0
Median	15,3700	510,0000	0,48815	1,0502

Deze tabel kwam tot stand door de data, verkregen uit de 77 sets uit het BOOM-rapport, in te voeren in het programma SPSS Statistics. Daarbij is de gewogen opbrengst van de door de politie inbeslaggenomen ('bijna) oogstrijpe' hennep toppen gebruikt. Op die manier wordt inzichtelijk dat de BOOM-onderzoekers vaststelden dat de mediaan bij de opbrengst van de inbeslaggenomen en onderzochte hennepplanten per m² (afgerond) 0,5 gram per Watt belichting bedroeg. Op basis van het hiervoor bekritiseerde regressiemodel hebben zij aangenomen dat de onderzochte planten zich lineair zouden hebben doorontwikkeld tot ontwikkelingsstadium 10 en dan pas zouden zijn geoogst. Hierbij is tevens aangenomen dat ook het gewicht van de bloemtoppen lineair zou zijn toegenomen. In geen enkel onderzocht geval is die doorontwikkeling en gewichtstoename feitelijk vastgesteld. Van 'objectieve bevindingen' kan om die reden niet worden gesproken. Dat de opbrengst kan worden (afgerond) op 1 gram per Watt belichting per m² berust louter op een aanname.

8 Opbrengst voorspellen op basis van belichting per m²

De strafrechter die een hennep teler een betalingsverplichting oplegt die hoger is dan het voordeel dat deze daadwerkelijk heeft genoten, legt in feite een straf op. Ontneming heeft een reparatoir karakter.²⁹ Ook in ontnemingszaken geldt het adagium in dubio pro reo.³⁰

In ontnemingszaken moet de strafrechter zien te voorkomen dat hij een hennep teler een straf oplegt in plaats van een maatregel. Hij moet zich beter realiseren dat het BOOM-rapport geen minimumopbrengsten voorspelt. De verklaring die de hennep teler aflegt over zijn opbrengst is een bruikbaar bewijsmiddel. Die verklaring dient de rechter niet te toetsen aan de opbrengstnormen van BOOM, maar aan de concrete

feiten en kweekomstandigheden in de aangetroffen kwekerij. Als de hennep teler zijn planten bijvoorbeeld met veel minder vermogen dan 510 Watt per m² heeft belicht, worden zijn hennepplanten minder groot en leveren deze dus ook minder (zware) bloemtoppen op. De opbrengst laat zich dan niet meer aan de hand van het BOOM-rapport voorspellen.³¹ Het is helaas niet voor iedereen volstrekt logisch dat de opbrengst van een hennepplant mede afhankelijk is van de grootte van de plant.³² Als uit het strafdossier blijkt dat met opvallend weinig vermogen aan belichting werd geteeld, dient de opbrengstberekening in het voordeel van de veroordeelde te worden aangepast.³³

9 Samenvatting en conclusie

Objectief wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat het telen van hennep niet eenvoudig is. Oogsten kunnen om meerdere redenen mislukken. De aanname dat iedere hennep teler in staat is minimaal 28,2 gram gedroogde wiet per hennepplant te oogsten is feitelijk onjuist gebleken. De rechter moet hiervan in meerdere mate bewust worden gemaakt. Als de verklaring van een betrapte hennep teler blijkt geeft van een lagere opbrengst, dan behoort deze niet zonder meer als zijnde ongeloofwaardig terzijde te worden geschoven.

Het BOOM-rapport is dringend aan vervanging toe

Het BOOM-rapport is dringend aan vervanging toe. In afwachting daarvan kunnen de in het BOOM-rapport *vastgestelde* opbrengsten voor het maken van een schatting worden gebruikt, mits de daadwerkelijke opbrengst niet valt vast te stellen en de kweekomstandigheden in orde bleken. De onderzoekers van BOOM hebben als mediaan vastgesteld dat 1 Watt belichting per m² afgerond 0,5 gram gedroogde wiet opbracht. Die opbrengstvoorspelling zou voorlopig kunnen worden gebruikt. Natuurlijk zijn er dan kwekers die beter hebben gepresteerd en er dus genadig vanaf komen. Daar staat echter tegenover dat ook bij deze schatting er hennep telers zijn die het slechter deden en daardoor meer moeten terugbetalen dan ze hebben verdiend.

29 HR 7 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:878.

30 HR 22 mei 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1763, NJ 2001/575, m.nt. J.M. Reijntjes.

31 Hof 's-Hertogenbosch 18 februari 2011, ECLI:NL:GHSHE:2011:BP5076.

32 Hof 's-Hertogenbosch 18 juli 2008, ECLI:NL:GHSHE:2008:BD8724, JOW 2009, 7.

33 Hof Den Bosch 17 december 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:5273.